

Projekts (1. variants)

[Datums]
Rīgā

Noteikumi Nr. _____

Prasības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas metodoloģijai un sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmai kredītiestādes maksātnespējas vai likvidācijas procesā

Izdoti saskaņā ar
Kredītiestāžu likuma 126.² panta ceturto daļu
un 146.¹ panta trešo daļu un
Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma
13. panta ceturtais daļas 3. punktu

1. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka prasības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas metodoloģijai (turpmāk – metodoloģija) un sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmai kredītiestādes maksātnespējas vai likvidācijas (arī pašlikvidācijas) procesā (turpmāk – likvidējamā kredītiestāde).

2. Prasības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas metodoloģijai

2.1. Vispārīgās prasības metodoloģijai

2. Maksātnespējas procesa administrators (turpmāk – administrators) vai kredītiestādes likvidators metodoloģiju izstrādā, ņemot vērā kredītiestādes lielumu, veicamo darījumu apmēru un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku.

3. Nosakot metodoloģiju, administrators vai likvidators veic un ņem vērā likvidējamās kredītiestādes darbības izvērtējumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska pārvaldīšanas jomā pirms maksātnespējas vai likvidācijas procesa, tai skaitā nepieciešamības uzsākt maksātnespējas vai likvidācijas procesu pamatojumu, identificē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku likvidējamās kredītiestādes turpmākajā darbībā un paredz atbilstošus risku mazinošos pasākumus.

4. Administrators vai likvidators, balstoties uz identificēto likvidējamajai kredītiestādei piemītošo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku, metodoloģijā nosaka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska novēršanas prasības un uzraudzības kārtību attiecībā uz šādiem darījumiem:

4.1. kredītu atmaksa;

4.2. izmaksas noguldītājiem (kreditoriem);

- 4.3. trasta darījumi;
- 4.4. vērtspapīru darījumi;
- 4.5. aktīvu atsavināšana (tai skaitā restrukturizācija);
- 4.6. citi darījumi atbilstoši likvidējamās kredītiestādes darbības specifikai.

5. Lai nodrošinātu atbilstību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska novēršanas prasībām, administrators vai likvidators metodoloģijā paredz vismaz:

- 5.1. kārtību, kādā tiek novērtēts ar klientu (kreditoru) un tā darījumiem saistītais noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risks;
- 5.2. kārtību, kādā tiek veikta likvidējamās kredītiestādes klientu (kreditoru) izpēte un likvidējamās kredītiestādes darījumu (neskaitot darījumus saimnieciskās darbības nodrošināšanai) uzraudzība un izpēte;
- 5.3. pazīmes, kas var liecināt par aizdomīgiem darījumiem, un kārtību, kādā likvidējamā kredītiestāde atturas no aizdomīga darījuma veikšanas;
- 5.4. aizdomīgu darījumu identifikācijas un ziņošanas Finanšu izlūkošanas dienestam kārtību;
- 5.5. ziņošanas Latvijas Bankai kārtību;
- 5.6. likvidējamās kredītiestādes organizatorisko struktūru un darbinieku, kas nodrošina metodoloģijas prasību izpildi, tiesību, pienākumu un atbildības sadalījumu (tai skaitā interešu konflikta situāciju pārvaldīšanu un klientu (kreditoru) un darījumu izpētes kvalitātes pārbaudi);
- 5.7. prasības darbiniekiem un apmācību nodrošināšanas kārtību.

6. Nosakot metodoloģijā darbinieku atbildības sadalījumu un likvidējamās kredītiestādes organizatorisko struktūru, administrators vai likvidators ņem vērā likvidējamās kredītiestādes darbības apmēru, veidu, sarežģītību un specifiku, kā arī nepieciešamību nodrošināt, ka izveidotā organizatoriskā struktūra veicina atbilstību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska pārvaldīšanas prasībām un nodrošina interešu konflikta situāciju pārvaldīšanu likvidējamajā kredītiestādē.

7. Izstrādājot metodoloģiju, administrators vai likvidators īpašu uzmanību pievērš maksātnespējas vai likvidācijas procesā konstatējamajiem risku paaugstinošajiem faktoriem, tai skaitā:

- 7.1. pazīmei, ka pārbaudes periodā, kas noteikts atbilstoši šo noteikumu 10. punktam, mainījies klienta patiesais labuma guvējs;
- 7.2. pazīmei, ka notikusi klienta prasījuma tiesību cesija;
- 7.3. skaidras naudas darījumiem;
- 7.4. līdzekļu izmaksai augsta riska klientu (kreditoru) grupām (piemēram, čaulas veidojumiem, politiski nozīmīgām personām, klientiem (kreditoriem) no augsta riska trešās valsts);
- 7.5. darījumiem ar likvidējamās kredītiestādes, tās meitas sabiedrību vai citu ar likvidējamo kredītiestādi saistītu uzņēmumu vai akcionāru, amatpersonu vai darbinieku iesaisti;
- 7.6. darījumiem, par kuriem pastāv aizdomas, ka tie pasliktinās likvidējamās kredītiestādes finansiālo stāvokli;
- 7.7. fiduciārajiem darījumiem.

2.2. Metodoloģijā ietveramās prasības attiecībā uz klientu (kreditoru) izpēti

8. Kreditoru izpētes prasības metodoloģijā nosaka, ievērojot kreditoram piemītošo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku un normatīvajos aktos paredzētās klientu izpētes prasības, kā arī atbilstoši maksātnespējas

procesa administratora vai likvidatora, ievērojot uz risku balstītu pieeju, noteiktajiem kritērijiem.

9. Nosakot metodoloģijā kreditoru izpētes prasības, administrators vai likvidators ņem vērā Latvijas Bankas, kā arī neatkarīga novērtētāja konstatētos noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska pārvaldīšanas prasību izpildes trūkumus likvidējamās kredītiestādes darbībā un to novēršanai veiktos pasākumus.

10. Nosakot metodoloģijā kreditoru izpētes prasības, administrators vai likvidators, ievērojot uz risku balstītu pieeju, paredz periodu, par kādu veicama izpēte, kā arī nosaka izpētes pasākumus un to dziļumu.

2.3. Metodoloģijā ietveramās prasības attiecībā uz aktīvu atsavināšanas darījumiem

11. Metodoloģijā paredz kārtību aktīvu ieguvēja izpētei par katru plānoto darījumu vai darījumu kopsummu ar vienu un to pašu pircēju virs 100 000 *euro* (aktīvu vērtība). Aktīvu ieguvēja izpēte ietver vismaz darījumā iesaistīto naudas līdzekļu izcelsmes un darījuma ekonomiskās būtības izpēti.

12. Metodoloģijā paredz kārtību, kādā administrators vai likvidators, veicot aktīvu atsavināšanas darījumus ar likvidējamās kredītiestādes meitas uzņēmumiem, noskaidro līdzekļu izcelsmi un izvērtē darījuma ekonomisko būtību, ievērojot uz risku balstītu pieeju, tai skaitā pieļauj aktīvu ieguvēja līdzekļu izcelsmes izpētes izņēmumu gadījumos, kad pircējs ir Eiropas Ekonomikas zonas, Eiropas Savienības vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrēta un licencēta kredītiestāde vai finanšu iestāde.

13. Metodoloģijā iekļauj kārtību, kādā administrators vai likvidators informē Latvijas Banku attiecībā uz aktīvu atsavināšanu, nosakot, ka likvidējamā kredītiestāde veic izpēti un vismaz 14 dienas iepriekš informē Latvijas Banku par katru plānoto darījumu vai darījumu kopsummu ar vienu un to pašu pircēju virs 100 000 *euro* (aktīvu vērtība), sniedzot Latvijas Bankai vismaz šādu informāciju:

13.1. darījuma puses (pircējs, pircēja pārstāvis, pircēja patiesais labuma guvējs, ja nepieciešams, iesniedzot visu īpašumtiesību ķēdi apliecinošus dokumentus);

13.2. darījuma nosacījumi (piemēram, aktīva veids, apmaksas veids un datums, kad darījums notiks);

13.3. potenciālā darījuma cena;

13.4. aktīva tirgus vērtība (ja ir) un neatkarīga vērtētāja sniegtais nekustamā īpašuma vērtējums (ja aktīvs ir nekustamais īpašums);

13.5. darījuma ekonomiskā būtība vai apraksts;

13.6. paskaidrojums par pircēja naudas līdzekļu izcelsmi (apliecinājums par naudas līdzekļu legālu izcelsmi);

13.7. negatīvas publiski pieejamās informācijas izvērtējuma rezultāti.

3. Prasības sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izstrādei

14. Likvidējamā kredītiestāde sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmu izstrādā, ņemot vērā likvidējamās kredītiestādes klientu bāzi un maksātnespējas vai likvidācijas procesā plānoto darījumu veidu, kā arī likvidējamajai kredītiestādei piemītošo sankciju risku.

15. Nosakot sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmā sankciju riska mazināšanas pasākumus, likvidējamā kredītiestāde nodrošina, ka sankciju risks tiek pastāvīgi identificēts un pārvaldīts.

16. Likvidējamā kredītiestāde sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmā paredz sankciju riska pārvaldīšanas prasības attiecībā uz šādiem darījumiem:

- 16.1. izmaksas noguldītājiem (kreditoriem);
- 16.2. trasta darījumi;
- 16.3. vērtspapīru darījumi;
- 16.4. aktīvu atsavināšana (tai skaitā restrukturizācija);
- 16.5. citi darījumi atbilstoši likvidējamās kredītiestādes darbības specifikai.

17. Lai nodrošinātu atbilstību sankciju riska pārvaldīšanas prasībām, likvidējamā kredītiestāde sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmā paredz vismaz:

- 17.1. kārtību, kādā tiek novērtēts, dokumentēts un pārskatīts ar klientu (kreditoru) un tā rezidences (reģistrācijas) valsti saistītais sankciju risks;
- 17.2. sankciju izpildes un ievērošanas kārtību un sankciju riska novērtējumam atbilstošus sankciju riska pārvaldīšanas pasākumus;
- 17.3. iespējamās sankciju apiešanas vai mēģinājuma apiet sankcijas vai sankciju pārkāpšanas vai mēģinājuma pārkāpt sankcijas konstatēšanas un izpētes kārtību;
- 17.4. iespējamo sankciju pārkāpumu vai apiešanas vai to mēģinājuma identificēšanas kārtību, veicamos pasākumus un ziņošanas kārtību Finanšu izlūkošanas dienestam un Valsts drošības dienestam;
- 17.5. darbinieku tiesības, pienākumus un atbildību, kā arī darbinieku profesionālās kvalifikācijas un atbilstības standartus atbilstoši to pienākumiem un pilnvarām, nodrošinot sankciju riska pārvaldīšanas pasākumus, un nosaka apmācību nodrošināšanas kārtību.

18. Likvidējamā kredītiestāde nodrošina, ka, informējot Latvijas Banku par aktīvu atsavināšanas darījumu atbilstoši šo noteikumu 13. punkta prasībām, tā papildus norāda Latvijas Bankai informāciju par sankciju riska pārvaldīšanas rezultātiem (tai skaitā norāda informāciju par sakrītībām pret sankciju sarakstiem vai speciālajiem sarakstiem).

4. Noslēguma jautājumi

19. Atzīt par spēku zaudējušiem Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 11. augusta normatīvos noteikumus Nr. 127 "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas un sankciju riska pārvaldīšanas prasību izpildes metodoloģijas izstrādes normatīvie noteikumi" (Latvijas Vēstnesis, 2020, Nr. 158).

20. Noteikumi stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī.

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks